

Naam project regelgeving	Actualisatie van Handreiking 1144 <i>Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij pensioenfondsen</i>
Status	Definitief
Opsteller(s)	Melissa Klaver
Datum	15-01-2026

Het project zal worden uitgevoerd door commissie Verzekeringsmaatschappijen en Pensioenfondsen (SVP) en in afstemming met de subcommissie Assurance (SCA) en het College voor Beroepsreglementering (CB).

Aanleiding/Achtergrond project

De bestaande HR 1144 betreft de handreiking inzake het ‘Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij pensioenfondsen’. Relevante regelgeving: o.a. de Pensioenwet (Pw).

Aanleiding is de nieuwe Pensioenwet die is ingegaan, Wet Toekomst pensioenen (Wtp). Veel pensioenfondsen zullen overgaan naar het nieuwe stelsel en kunnen kiezen per wanneer, voor het eerst per 1 januari 2025. In boekjaar 2025 zijn de eerste pensioenfondsen overgegaan naar het nieuwe stelsel. In het kader van de transitie (overgang naar Wtp, ook wel invaren genoemd) heeft de wetgever naast de al geldende wettelijke bepalingen specifiek voor de transitie aanvullende voorwaarden gesteld aan de beheersing van datakwaliteit (eerste toetsmoment) en de juistheid en volledigheid van pensioendata (vanuit artikel 46 lid 4b (Besluit uitvoering pensioenwet); tweede toetsmoment). Daarin staat dat de externe accountant een oordeel moet afgeven bij dat (tweede) toetsmoment na invaren.

De nieuwe wet zorgt voor nieuwe en andere werkzaamheden van de externe accountant en internal auditor t.a.v. de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel en als het pensioenfonds gaat rapporteren op basis van het nieuwe pensioenstelsel.

Verder willen we de handreiking actualiseren n.a.v. nieuwe toezichtregelgeving rondom de Digital Operational Resilience Act (DORA) die van kracht is geworden per 17 januari 2025 in Nederland. Deze wetgeving heeft impact op m.n. de governance rondom IT-systemen, beleid m.b.t. uitbesteding en derde aanbieders van ICT-diensten, data-integriteit en vertrouwelijkheid. Vanuit de toezichthouder wordt kennisgenomen van de accountantswerkzaamheden op dit thema. In de handreiking zal aandacht geschonken worden aan deze specifieke regelgeving van toepassing voor de interne auditor en externe accountant werkzaam in de pensioensector. We zorgen voor consistentie met HR 1142 en HR 1143.

Tevens zal de handreiking geactualiseerd worden voor de huidige rapportage- (transparantie)verplichtingen over duurzaamheid volgend uit de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR).

In de handreiking zal aandacht geschonken worden aan deze specifieke regelgeving van toepassing voor de interne auditor en externe accountant werkzaam voor de pensioenfondsen.

Tenslotte willen we nagaan of de tekst toegankelijker of makkelijker leesbaar kan worden gemaakt, dan wel dat overbodige teksten kunnen worden geschrapt, om te Handreiking handzaam en praktisch te laten zijn voor de praktijk.

Doelstelling

Doel is een update van de HR 1144 (laatst herzien 17 januari 2023), zodat de handreiking goed leesbare guidance geeft aan externe accountant en de internal auditor over:

- 1) De nieuwe wettelijke taak voor de externe accountant: 'na de transitie een externe accountant opdracht te geven een oordeel te vellen over de juistheid en volledigheid van de transitie, waaronder tenminste de berekeningen die ten grondslag liggen aan de verdeling van vermogens en, indien van toepassing, het compensatiedepot, de solidariteitsreserve of de risicodelingsreserve bij invaren';
- 2) De regelgeving na transitie, als het pensioenfonds rapporteert onder het nieuwe pensioenstelsel;
- 3) SFDR;
- 4) DORA.

In de aangepaste handreiking zal de situatie onder FTK ook moeten blijven bestaan, omdat fondsen daar ook voor kunnen kiezen en de fondsen gefaseerd over zullen gaan. Het onderscheid met de situatie onder Wtp moet helder en duidelijk zijn.

Scope

Het betreft (toezichts)wet- en regelgeving in de pensioensector, die circa 150 pensioenfondsen kent. De 'nieuwe' regelgeving betreft de Wet Toekomst pensioenen (Wtp). De titel van de handreiking benoemt nu de 'toezichtswet- en regelgeving', gezien zal worden of dit breder getrokken moet worden en of 'toezicht' tussen haakjes gezet moet worden.

Er is een relatie met de handreiking 1120 Gebruikmaken van de werkzaamheden van de certificerend actuaire bij de controle van de jaarrekening en staten van pensioenfondsen voor het onderdeel van de transitiewerkzaamheden naar het nieuwe stelsel.

Belangrijke stakeholders zijn de Nederlandsche Bank (DNB) en de Pensioenfederatie (PF) en het Instituut van Internal Auditors (IIA). De handreiking gaat specifiek in op:

- Meldingen en inlichtingen aan en overleg met toezichthouders
- Toetsing en beoordeling organisatie-inrichting en risicobeheersing
- Controle staten
- Controle jaarrekening

Verwachte resultaat (Impactanalyse)

Concrete nieuwe paragrafen met uitleg over de impact over het invaren op de controle van jaarrekening en staten. Deze zullen worden afgestemd met de bovengenoemde stakeholders.

Niet alle pensioenfondsen zullen overgaan in 2025 of 2026 en de transitie is gespreid over een aantal jaren (huidige deadline is 1 januari 2027, wetsvoorstel voor 1 januari 2028 is in behandeling), dus ook de situatie onder het huidige Financieel Toezichtskader (FTK) blijft vooralsnog bestaan en relevant in de handreiking.

MKB-toets

Zeer beperkte impact.

Risico's

Risico is voldoende capaciteit én de actualisatie is afhankelijk van de kennis en ervaring opgedaan met de Wtp bij pensioenfondsen die zijn ingevaren.

Stakeholderanalyse

Belangrijke stakeholders zijn DNB, PF en IIA. Voor de actualisatie van HR 1120 voor de transitiewerkzaamheden is al heel veel afstemming geweest tussen DNB en PF, deze kennis zal ook gebruikt worden bij de actualisatie van HR 1144. Verder zal afstemming plaatsvinden met NOREA specifiek m.b.t. DORA.

Projectbegroting

Er zijn geen verwachte (externe) kosten van het project.

Projectplanning, fasering, mijlpalen

De wens is om deze handreiking niet in de periode januari – juni uit te brengen.

De volgende mijlpalen zijn voorzien:

NB de secretaris CB zal zorgdragen voor afstemming en betrokkenheid BOB

Goedkeuring Projectplan door SCA: 29 september 2025

Goedkeuring Projectplan door CB: 15 januari 2026

Projectplan ter info naar DB: 3 februari 2026

Goedkeuring concept Uiting door SCA: 29 april 2026

Goedkeuring concept Uiting door CB: 13 mei 2026

Goedkeuring concept Uiting door DB: 2 juni 2026

Consultatietermijn (in beginsel 6 weken):

Goedkeuring definitieve Uiting door SCA: 23 september 2026

Goedkeuring definitieve Uiting door CB: 15 oktober 2026

Goedkeuring definitieve Uiting door DB: 3 november 2026

Implementatiedatum: november 2026